

HAWTHORNE ARAŐTIRMALARI DEĐERLENDİRME RAPORU

Esra Ergün

İstanbul Ticaret Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

GİRİŐ

“Hawthorne etkisi”, 1920 - 1930’larda Western Electric’in Hawthorne Fabrikası’nda işyeri davranışlarına ilişkin yürütölen çalışmaların bir mirasıdır (Jones, 1992). Elton Mayo liderliğinde F. J. Roethlisberger ve W. J. Dickson tarafından gerçekleştirilen, binlerce işçi üzerinde yıllarca süren araőtirmalarda iş ortamı düzenlemelerinin çalışma performans ve verimliliğe etkileri incelenmek istenmiştir. SonuĐlar, insan ilişkileri yaklaşımı olarak bilinen ve neoklasik teorinin başlangıcını oluőturan yeni bir akımı oluőtürmüőtür. Hawthorne Araőtirmaları klasik teorinin örgüt yapısına odaklanan bakış açısını deĐiőtirmesi, birey ve organizasyonun sosyal yönünün de değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymasından açısından yönetim ve organizasyon süreçlerinde yeni bir dönemin başlamasına yol açmıştır.

1. NEO-KLASİK DÖNEM

1.1. Klasik Dönem’den Neo-Klasik Dönem’e Geçiő Dönemi

Osman Yozgat’ın dilimizde özetlediği őekliyle Klasik teori, organizasyon sorunları ve olayların açıklanması konusunda belli bir noktada yetersiz kalmakta, organizasyonu sadece maddi temellere dayandırmakta ve maddi noktalardan hareketle organizasyonu açıklamaya çalışmaktadır. Örgütlerin temeli olan insani faktörlerin klasik teori tarafından dikkate alınmaması nedeniyle güçsüz yanlarına

KAYNAKÇA

Chiesa Mecca ve Sandy Hobbs, 2008, "Making sense of social research: How useful is the Hawthorne Effect?", *European Journal of Social Psychology*, 38, 67-74

Greenwood Ronald G. Ve Alfred A. Bolton, Greenwood Regina A., 1983, "Hawthorne a Half Century Later: Relay Assembly Participants Remember", *Journal of Management*, Vol. 9, issue 2, 217-231

Holden John D., 2000, "Hawthorne effects and research into professional practice", *Journal of Evaluation in Clinical Practice*, 7, 1, 65-70

Jones Stephen R. G., 1992, "Was There a Hawthorne Effect?", *American Journal of Sociology*, Vol. 98, No. 3, 451-468

Kaya Özlem, 2010, <http://www.slideshare.net/ozlemkaya37hawthorndeneyleri>, 23. 4. 2018

Kompier Michiel AJ, 2006, "The "Hawthorne effect" is a myth, but what keeps the story going?", *Scandinavian Journal of Work, Environment ve Health*, Vol. 32, No. 5, 402-412

Türkyılmaz Gözde, 2010, Yeditepe Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü

Wickström Gustav and Tom Bendix, 2000, "The "Hawthorne effect" — what did the original Hawthorne studies actually show?", *Scandinavian Journal of Work, Environment ve Health*, Vol. 26, No. 4, 363-367

<http://www.cagdasblog.com/hawthorne-deneyleri-elton-mayo/>, 23. 4. 2018